

KONFERENCIA BESZÁMOLÓ

Schmidt Péter

A tudomány szerepe az egészség megtartásában, különös tekintettel a jövő generációra

Beszámoló A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE 2007 tiszteletére megszervezett "A foglalkozás-egészségügy jelentősége és feladatai a demográfiai folyamatok tükrében" nemzetközi szakmai tudományos szimpóziumról

Győr, Városháza, 2007. november 27.

A Magyar Tudományos Akadémia értékálló hagyományokat követ „A Magyar Tudomány Ünnepe” évente megtartandó rendezvénysorozatával, melyre 2007-ben november 3-30. között került sor.

Ennek egyik kiemelkedő rendezvénye volt az MTA IX. Osztály Jövőkutató Bizottsága, Győr Város Polgármesteri Hivatala, az Egészséges Nemzedékért Alapítvány és a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar Doktori Iskolája által közösen szervezett nemzetközi tudományos szimpózium.

Győrött, a Városháza díszterme **2007. november 27-én adott otthont a rangos nemzetközi szimpóziumnak.** A rendezvény fővédnökei Nováky Erzsébet DSc., tanszékvezető egyetemi tanár, az MTA IX. Osztály Jövőkutató Bizottsága elnöke, az MTA doktora és Ungváry György DSc., egyetemi tanár, az MTA doktora voltak.

Az üléselnöki tisztet *Schmidt Péter*, az orvostudomány kandidátusa, a helyi szervező bizottság elnöke és *Fecske Mihály*, a közgazdaságtudomány kandidátusa töltötte be.

Bevezető előadást **Ungváry György** DSc., az MTA doktora tartott, aki ismertette az elsősorban prevenciós feladatok ellátására – a nemzetközi trendek és magyar tradíciók figyelembevételével – szerveződött foglalkozás-egészségügyi szolgálat szervezet kialakításának indikátorait.

Az előadó előadása első részében bemutatta az üzem-egészségügyi szolgálat történeti gyökereit, ismertette az állam által működtetett, a nagyüzemek ellátására szervezett üzem-egészségügyi szolgálat eredményeit, mely a társadalmi-politikai és gazdasági rendszerváltozást követően – a nagyvállalatok megszűnésével – a piacgazdaságnak megfelelően kialakult magántulajdonban levő kisvállalkozás munkavállalóinak ellátására alkalmatlanná vált.

Ungváry professzor előadása második részében bemutatta az elsősorban prevenciós feladatok ellátására – a nemzetközi trendek és a magyar tradíciók figyelembevételével – szerveződött foglalkozás-egészségügyi szolgálat kialakítását. Ezt követően ismertette ennek elméleti, a közösségi-, jogi aktusoknak is megfelelő jogszabályi-, valamint társadalmi-gazdasági feltételeit, majd kitűnően demonstrálta a szolgálat gyors átalakulását, fejlődését: valamennyi (kis-, közép-, és nagyüzemi) munkavállaló ellátására alkalmas szerkezetét, gyors átalakítását.

Az előadó ráirányította a figyelmet a munkaerő-egészség (szomatikus, mentális és pszichés) állapotának foglalkozás-egészségügyi függőségére, illetve a foglalkozás-egészségügyi szolgálat előtt álló új kihívásokra, fejlesztésének szükséges irányaira és követelményeire.

Mag. **Ruth Schindler** CSc., az Osztrák Gazdasági Kamara tudományos vezetője (WKÖ Wien) előadásában hangsúlyozta, hogy a WHO által meghatározott követelmény: Az egészség a teljes testi, szellemi és szociális jóléti állapota, melyhez az Osztrák Gazdasági Kamara egy új projektet dolgozott ki „Ajánlások a jövőhöz és életkorhoz kötött egészségmegőrző programok érdekében” címmel.

A tanulmány célja egy szakmai modell felállítása a kis- és középvállalkozásban foglalkoztatottak részére, további célként pedig az egészségmegőrzéssel kapcsolatos programok minőségi munkájának javítását tüzték ki.

Az Osztrák Gazdasági Kamara szakemberei kidolgoztak egy ajánlást a foglalkozás-egészségügy számára Ausztriában, melynek lényege:

egy üzem-egészségügyi hálózatrendszer létrehozása az egyes osztrák üzemek között az egészségmegőrzés terén („Österreichisches Netzwerk Betrieblicher Gesundheitsförderung”). A 2004-ben megindított projekt számos pozitív hatásáról számoltak be már eddig is osztrák foglalkozás-egészségügyi szakemberek.

Wolfgang Rohrbach osztrák akadémiai doktor (az Osztrák Egészség- Gazdasági- és Közgazdasági Kutató Intézet elnökségi tagja (ÖGGÖ Wien) „A négy sokkhullám és az egészségügy jövője” című előadása 4 részből állt, melyek a következők voltak:

- a) a demográfiai sokkhullám;
- b) a gazdasági sokkhullám;
- c) a technológiai sokkhullám;
- d) az ökológiai sokkhullám.

Az előadó jövőképeben megfogalmazta, hogy a demográfiai robbanás miatt egy újfajta időskori egészségügyi ellátási rendszerre és szemléletváltásra van szükség, mely során a születéskor várható átlagos élettartam növekedésével az időskorú korosztály kezelése, gondozása és utókezelése egy pénzügyi lavinát indíthat el.

Hangsúlyozta, hogy az egészségügy, és különösen annak prevencióval foglalkozó része komoly kihívás előtt áll a következő 2 évtizedben, a foglalkozás-egészségügy megújulását jelentheti az egységes egészségmegőrző programok széles körű kiterjesztése a német nyelvterület országában.

Gidai Erzsébet DSc., az MTA doktora vizsgálta a foglalkozás-egészségügy helyét és szerepét az egészségügyi ellátórendszerben. Kitért a terület törvényi szabályozására. Hangsúlyozta, hogy a foglalkozás-egészségügy egy olyan komplex feladatkört fogalmaz meg, amelyik magába foglalja a harmonikus munka és életfeltételek megteremtését. Statisztikai adatokkal mutatta a foglalkozás-egészségügy munkaerő összetételét és megoszlását, a szolgáltatást igénybevevők számának alakulását. Röviden kitért a foglalkozás-egészségügy hazai és nemzetközi gyakorlatára, és a megoldásra váró feladatokra.

Josef Dézsy osztrák akadémiai doktor (ÖGGÖ elnöke, Wien): „Az egészség-gazdaságtan kissé másképpen, a demográfiai adatok tükrében” c. prezentációjában kitért a jövő demográfia azon változásaira, mely szerint 2050-re a születéskor várható átlagos élettartam közel lesz a 90 évhez nők esetében, míg férfiaknál 85 év fölött lesz. Így

érthetővé válik a jövő kutatásait illetően, miszerint egyáltalán nem tudnak az emberek 60 éves korban nyugdíjba vonulni, hiszen el kell tartani egy következő ún. „4. generációt”, mégpedig a 85-100 év közötti polgárokat.

Az előadó kiemelt célként jelölte meg, hogy minél több 65-75 év fölötti polgár részére biztosítani kellene a foglalkoztatást, hiszen nagyon sok hasonló korú önként, anyagi ellenszolgáltatás nélkül is vállalna 4-5 órás elfoglaltságot egészsége megtartása, fittsége és egészsége megőrzése érdekében. Előadásában többször is utalt Fehér János DSc., az MTA doktora kutatómunkájára, aki az egyes demográfiai kérdések tárgyalásánál az egészséges táplálkozást-mint kiemelt indikátort- tartotta az egyik legfontosabb tényezőnek.

Több tényező együttes értékelése alapján fontos megállapítás a 3. generáció munkában tartása, ugyanis a mai nyugdíjrendszer teljes reformja nélkül, illetve az aktív idős emberek munkafolyamatba való bevonása nélkül a gazdasági növekedés is megáll, vagy rosszabbodik.

A prevenció egy speciális területe „A cukorbeteg dolgozók” foglalkoztatottsága vizsgálati eredményeiről számolt be **Papp Magdolna** (Széchenyi Egyetem Győr), a Szakmai Kollégium tagja, kiemelve a gondozási munka fontosságát a prevenciós tevékenységben.

Papp doktornő egy foglalkozás-egészségügyi rendelő 20 éve működő diabetes gondozásának jelenlegi állapotát mutatta be, részletezve a gondozás és kezelés gyakorlatát is. A zömében szellemi tevékenységet folytató dolgozók nemcsak normál képességűek (nem rokkantak), többen a nyugdíjas kor után is dolgoznak.

Rámutatott, hogy a diabetes halálozás az utóbbi évek nagy tanulmányai szerint elsősorban a macrovasculáris szövődmények következménye.

A hatékony szűrés-gondozás azért is nagyon fontos, mivel a diabetes szövődményei kiemelt szerepet játszanak fenti betegségben szenvedők korai halálozásában. Szerző kitért arra a folyamatra is, hogy a jövő legfontosabb gondozási feladata lesz az egyes rizikótényezők időben történő felismerése, továbbá a gondozási guideline (International Diabetes Federation) egységes rendszerének meghonosítása.

Vasas István, a Kardirex Egészségügyi Szolgálat főigazgatója, egy általa bevezetett új foglalkozás-egészségügyi modellt mutatott be elő-

adásában. Ismertette, hogy kutatómunkája alapján a háziorvosi alapellátás által felkínált, OEP által finanszírozott szűrővizsgálati lehetőséggel a munkaképes korú lakosság közül csak kevesen élnek. Az előadó szerint a szakmailag megalapozott szűrővizsgálat sikere leggyakrabban azon múlik, hogy mennyire sikerül elérni a célpopulációt. Előadásának második részében vizsgálta a foglalkozás-egészségüghöz kapcsolódó jogszabályi környezetet, s elemezte, hogy az egyes jogszabályok hogyan segítik, illetve mely módon gátolják a prevenciókat.

Előadásához szorosan kapcsolódott **Sonkodi Balázs** (Oxivit Egészségügyi Szolgálat) főigazgató előadása, melyben a szakember hangsúlyozta: A jövő prevenciók feladatai közül kiemelten fontos indikátor lesz, hogy mennyire tudjuk mozgósítani a lakosságot a szűrővizsgálatokra, hiszen az időben felismert betegségek esetében történt prevenciók jellegű költségek csak töredékét képezik annak a hatalmas összegnek, melyek a későbbi hosszan tartó betegségek lefolyásának költségeit jelentik.

Össességében megállapítható: A Magyar Tudomány Ünnepe tiszteletére Győrött megszervezett konferencia messzemenően elérte célját.

A nagyszámú hazai és határon túlról érkezett szakember számára a szinkrontolmácsolás, továbbá a 2 programfüzet - magyar és német nyelven - hozzájárult a konferencia sikeres lebonyolításához, illetve az a tény, hogy az egyes előadások összefoglalóit tartalmazó programfüzetet valamennyi résztvevő kézhez kapta.

A Magyar Tudomány Ünnepe tiszteletére megszervezett győri konferencia szakmai tudományos üzenetei a következők voltak:

- a) Magas szakmai tudományos elemzések ismertették az üzeme-gészségügy átalakítását foglalkozás-egészségüggyé Magyarországon;
- b) Egyértelműen bizonyítottá vált a prevenció mind szélesebb körű kiterjesztésének fontossága a foglalkozás-egészségügy területén;
- c) A győri szimpózium magas szakmai színvonalon, kitűnő és jól összefoglalt előadásokkal emelte a Magyar Tudomány Ünnepe 2007. rendezvény sorozat rangját;

- d) A demográfia kérdéseit illetően megfogalmazást nyert, hogy Magyarországon, valamint a fejlett nyugati világ országaiban hamarosan lépnünk kell az időskorúak megfelelő gondozása, anyagi létfenntartásuk biztosítása érdekében;
- e) Mind nagyobb a felelősségünk a prevenció kiemelt kérdéseket és a szűrővizsgálatokat illetően. Mind a hazai, mind a külföldi szakemberek kiemelték: minden állampolgárnak egyéni érdeke annak felismerése: a szűrővizsgálatokra fordított költségek többszörösen megtérülnek az egyes betegségek későbbi gondozási és terápiás munkájának későbbi igen magas költségei miatt;
- f) Paradigmaváltás figyelhető meg a gondozási munkában, főként a foglalkozás-egészségügy területén, ahol a fejlett nyugati országokban alkalmazott prevenciók követelményeket az EU csatlakozást követően hazánkban is be kell vezetni: EU-konform foglalkozás-egészségügyi rendszert kialakítva, megújítva ennek a szakterületnek a képzési és továbbképzési rendszerét, továbbá lehetőséget biztosítani annak, hogy a tudományos élet is mind jobban megismerhesse ezt a szakterületet;
- g) A foglalkozás-egészségügyben tapasztalható hiányosságok ellenére az előadások bizonyították, hogy egyes helyi kezdeményezések (Széchenyi Egyetem, Kardirex- és Oxivit Egészségügyi Szolgálat) mennyire pozitív szerepet játszhatnak, és előremutatók lehetnek a jövő megújuló szűrő-gondozási rendszerét illetően;
- h) A nagyszámú hallgatóság soraiban öröm volt látni a tudomány iránt komoly érdeklődést mutató soproni, győri egyetemi hallgatót, PhD-kollégát és a szakma elismert hazai és nemzetközi képviselőit.

Támogatóink:

AEGON Biztosító Rt.

CIB Bank Rt. (Sopron)

Soproni Pénzügyi Szakkollégium Alapítvány

Egészséges Nemzedékért Alapítvány (Győr)

**Győr-Moson-Sopron Megyei Mentésügyi
Alapítvány**

1800,- Ft